

DET KONGELIGE
BARNE- OG FAMILIEDEPARTEMENT

KOPI

Advokat John Raknes
Postboks 511
5501 HAUGESUND

Deres ref
654/hei389/the

Vår ref
2003/02807/CFH

Dato
01.03.2004

RELIGIONSUTØVELSE I FOSTERHJEM

Vi viser til Deres brev av 17.06.2003 angående rekkevidden av foreldreansvaret i forhold til bestemmelsesrett over religionsutøvelse i fosterhjem. Departementet beklager at saksbehandlingen på grunn av stor arbeidsmengde har tatt lang tid.

Vi gjør oppmerksom på at departementet ikke tar stilling til konkrete enkeltsaker, men uttaler seg på generelt grunnlag.

Etter omsorgsovertakelse går den daglige omsorg over på barneverntjenesten jfr. bvl. § 4-18. Samtidig beholder de biologiske foreldre et begrenset foreldreansvar for barnet. Dette innebærer at bestemmelsesretten over et barn etter omsorgsovertakelse er delt mellom barneverntjenesten, de som på vegne av barneverntjenesten utøver den daglige omsorg, og foreldre med del i foreldreansvaret. I forarbeidene er det lagt til grunn at bestemmelsesretten i forhold til spørsmål knyttet til religion hører til det begrensede foreldreansvaret. Barne- og familiedepartementet har i brev av 25.06.96 presisert hva denne bestemmelsesretten omfatter i forhold til religiøs oppdragelse: *"Departementet er av den oppfatning at når den daglige omsorgen blir overtatt av det offentlige vil dette også kunne medføre at barnets gjøremål blir noe forandret....I den grad religionsutøvelsen, i form av for eksempel bekledning og hyppig bønn, har innvirkning på de mer daglige gjøremål, vil også slik religionsutøvelse kunne bli forandret ved omsorgsovertakelsen. Fosterforeldrene må selvsagt strekke seg langt hva gjelder å imøtekomme og legge forholdene til rette for mors ønske hva gjelder barnets religion. Imidlertid kan ikke mor i kraft av sitt foreldreansvar bestemme innholdet i barnets daglige omsorg. På generelt grunnlag kan sies at foreldreansvaret kun omfatter bestemmelsesretten for selve grunnlaget for religionsutøvelsen, mens ansvaret for den daglige omsorgen regulerer den mer praktiske*

og daglige oppfølgingen av religionen."

Som uttalelsen viser, gir den daglige omsorg bestemmelsesrett i forhold til avgjørelser som kan ha til dels store faktiske og praktiske konsekvenser for barnets religiøse oppdragelse og utfoldelse. En omsorgsovertakelse vil kunne endre på den daglige oppfølging og praktisering av den religionen de biologiske foreldrene og barnet tilhører.

En annen problemstilling er i hvilken grad fosterforeldre som en del av den daglige omsorgen aktivt kan ta barnet med på praktisering og religionsutøvelse i strid med overbevisningen til biologiske foreldre med del i det begrensede foreldreansvaret.

De biologiske foreldrene kan ikke forhindre fosterforeldrene i å utøve sin religion, selv om dette vil kunne få praktiske konsekvenser for innholdet i den daglige omsorgen. Samtidig er det biologiske foreldre med del i det begrensede foreldreansvaret, ikke barneverntjenesten eller fosterforeldre, som har bestemmelsesrett i forhold til valg av religion. Religiøs oppdragelse er i forarbeidene forutsatt løst ved valg av fosterhjem. Etter endring i bvl. § 4-15 første ledd er det nå lovfestet at det ved plassering av et barn blant annet skal tas hensyn til "barnets etniske, religiøse, kulturelle og språklige bakgrunn". Dersom barnets biologiske foreldre tilhører en religiøs minoritet, vil dette ikke alltid være mulig. I andre tilfeller bør barneverntjenesten så vidt mulig unngå å plassere barn hos fosterforeldre hvis livssyn skiller seg vesentlig fra de biologiske foreldrenes livssyn. Plassering i fosterhjem er i utgangspunktet ment å være midlertidig. Av hensyn til muligheten for tilbakeføring er det viktig at fosterforeldrene legger vekt på at oppholdet kan bli av midlertidig karakter. Departementet er av den oppfatning at barneverntjenesten og fosterforeldre i den daglige omsorg må strekke seg langt for å imøtekomme de synspunkter foreldre med foreldreansvar har i forhold til religiøs oppdragelse. Dette innebærer at barneverntjeneste og fosterhjem må innrette den daglige omsorg på en måte som i størst mulig grad respekterer de biologiske foreldrenes rett til å velge religion for barnet.

Med hilsen

Kari Ofstad
Kari Ofstad (e.f.)

Christian Henningsen
Christian Henningsen

Kopi

Fylkesmennene

Barneverntjenesten i Haugesund kommune

Regionskontorene for Statens barnevern og familievern

SBF Sentralt